KURRIKULUM VOO

GESKIEDENIS

LEERDERMATERIAAL

2026 KWARTAAL TWEE

Wes-Kaapse Regering

Onderwys

VIR JOU

EKSAMENRIGLYNE VRAESTEL 2

(EEN vraag per onderwerp sal opgestel word)

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE	AFDELING B: OPSTELVRAE
1. Burgerlike Weerstand, 1970's tot 1980's: Suid-Afrika Vraagfokus: Die krisis van apartheid in die 1980's • Die regering se pogings om apartheid te hervorm (die 1982 Wet op Stedelike Bantoe-owerhede; die driekamerstelsel) • Interne weerstand teen hervormings • Groeiende mag van die Vakbondbeweging ('Trade Union Movement') vanaf 1973 • Reaksie op Botha se 'hervormings' – nuwe mobiliseringsmetodes (arbeid se 'uitgebreide massastakings', rolle van gemeenskaps-organisasies, UDF, Mass Democratic Movement en End Conscription Campaign [beëindig diensplig] en Black Sash)	**1. Burgerlike Weerstand, 1970's tot 1980's: Suid-Afrika** Vraagfokus: Die uitdaging van Swart Bewussyn vir die apartheidstaat • Die aard en doelwitte van Swart Bewussyn • Die rol van Bantu Stephen Biko • Swartbewussynbeweging (SBB) • Die uitdaging wat die idees van Swart Bewussyn aan die staat gestel het • Die 1976-Soweto-opstand – kortliks, met betrekking tot die invloed van die SBB op die studente • Die nalatenskap van Swart Bewussyn vir die Suid-Afrikaanse politiek

2. Die koms van demokrasie na Suid-Afrika en die aanvaarding van die verlede
 	
Vraagfokus: Die Waarheids-en-Versoenings-kommissie (WVK)
• Redes vir die WVK: Stigting en instelling van subkomitees)
• Verskeie vorms van geregtigheid (vergeldend en herstellend)
• Die debatte rakende die WVK
  o Positiewe aspekte van die WVK
  o Amnestievoorwaardes en probleme met amnestie
  o Fokus op growwe menseregteskendings van die 1980's
  o Reparasies (Vergoeding)
• Reaksies van politieke partye op die WVK en die finale verslag van die WVK
• **Fokus op verskillende gevallestudies, slagoffers en oortreders**
	2. Die koms van demokrasie na Suid-Afrika en die aanvaarding van die verlede
	
	Vraagfokus: Ooreengekome skikking en die **Regering van Nasionale Eenheid**
	• Begin van onderhandelinge 1989–1991
	• Onderbreking van onderhandelinge
	• Veelparty-onderhandelingsproses hervat
	• Voortslepende geweld: pogings om die onderhandelinge te ontspoor
	• Finale pad na demokrasie in 1994
	• (27 April 1994 verkiesing; die Regering van Nasionale Eenheid [RNE])

3. Die einde van die Koue Oorlog en 'n nuwe orde 1989 tot die hede Vraagfokus: 'n Nuwe wêreldorde • Wat is globalisering? • Magsbalans en impak op Afrika • Oorheersing van globale kapitalisme • Ontluikende ekonomieë en verskillende vorms van kapitalisme: BRICS • Reaksies op globalisering	**3. Die einde van die Koue Oorlog en 'n nuwe wêreldorde** Vraagfokus: Die impak van Gorbachev se hervormings op die Sowjetunie en Suid-Afrika • Gorbachev se hervormings in die Sowjetunie • Oos-Europa (oorsig of in beskryf kortliks): (gebeure in Pole; betekenis van hierdie gebeure op die Sowjetunie se invloed in Oos-Europa; Duitsland; die val van die Berlynse Muur) • Die disintegrasie van die Sowjetunie • Keerpunt in Suid-Afrika (die ineenstorting van die Sowjetunie en die impak daarvan op Suid-Afrika)

KOGNITIEWE VLAKKE EN VRAE

VLAK 1

1. **Gee** redes uit die bron **waarom …**
2. **Haal** … bewyse / redes uit die bron aan …
3. **Watter** bewyse in die bron **dui aan ...**
4. **Noem / Lys** ... enige lande / persone / magte / versoeke vanuit die bron ...
5. Volgens die bron**, noem...**
6. **Wie,** volgens die bron...
7. **Wanneer,** volgens die bron...
8. **Waarom,** volgens die bron...
9. **Wat,** volgens die bron...
10. **Watter** … volgens die bron …
11. **Hoe,** volgens die bron ...
12. **Identifiseer** in die bron...
13. **Gee enige** … in die bron …
14. **Lys** enige.../ **Maak 'n lys** van... uit die bron
15. **Volgens die bron** …
16. **Definieer** (in konteks of jou eie woorde)...

VLAK 2

1. **Lewer kommentaar** op die slagspreuk/betekenis/implikasie van die stelling...
2. **Lewer kommentaar oor hoekom**...
3. **Verduidelik** die term/konsep …
4. **In konteks van**... verduidelik die term/konsep...
5. **In konteks van**... wat geïmpliseer word
6. **In konteks van**... watter gevolgtrekking kan uit die foto/spotprent gemaak word.
7. **Verduidelik waarom/hoe**...
8. **Verduidelik** die boodskappe/betekenisse
9. **Verduidelik wat die spotprenttekenaar bedoel met**...
10. **Waarom** , dink jy...
11. **Hoekom het** die…
12. **Gebruik die inligting in die bron** en jou **eie kennis** en **lewer kommentaar** op die stelling...
13. **Gebruik die inligting in die bron** en jou **eie kennis**, **verduidelik hoekom** ...
14. **Waarna verwys** die stelling ...
15. **Wat word bedoel** met...
16. Wat is die **simboliese voorstelling**...
17. Wat word **geimpliseer**

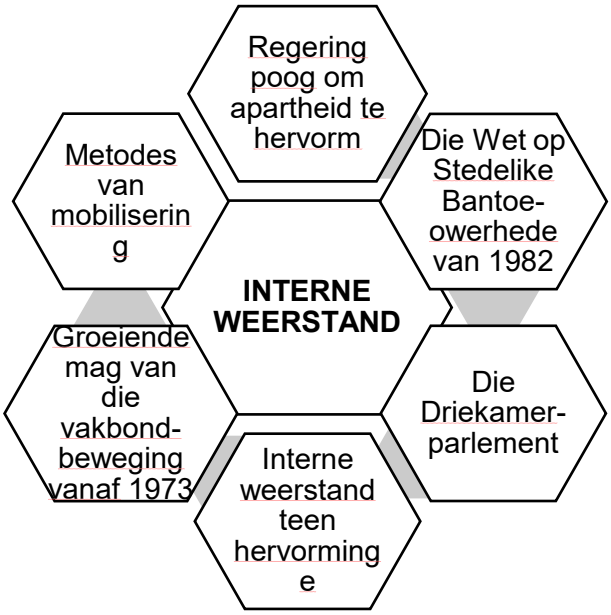
VLAK 3

1. **Lewer kommentaar oor die bruikbaarheid** van hierdie bron vir ‘n historikus wat navorsing doen oor...
2. **Verduidelik die betroubaarheid** van die bron aan 'n navorser wat die...
3. **Lewer kommentaar op die beperkings** van hierdie bron vir ‘n historikus wat navors...
4. **Bestudeer Bronne # en #.** Verduidelik hoe Bron **# verskil** van Bron # met betrekking tot die...
5. **Verwys na Bronne # en #.** Verduidelik hoe die bewyse in Bron # die inligting in Bron **# ondersteun met betrekking tot**
6. Gebruik die inligting in die bronne en jou eie kennis en **skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik ...** [sleutelvraag word ingevoeg].

SKANDEER MY

Voor en ná elke sessie

DATUM	SATERDAG, 25 APRIL 2026

KONSEP	DEFINISIE
Dienspligtigheid	Gedwonge militêre diens.
Gewetensbeswaarde	Persoon wat weier om militêre diens te doen weens morele en/of godsdienstige oortuigings.
Burgerkunde	Gemeenskapsgebaseerde organisasies wat vir basiese regte geveg het.
Mobilisering	Mense bymekaarmaak en voorberei vir aksie.
Noodtoestand	Wanneer wette opgeskort word, en die Polisie en Weermag die mag gegee word om enigiemand in hegtenis te neem wat vermoedelik 'n bedreiging vir die staat is.
Totale Aanslag	PW Botha het geglo daar was 'n kommunisties-geïnspireerde veldtog om Suid-Afrika te isoleer om dit te dwing om swart meerderheid te aanvaar.
Totale Strategie	Botha se beleid om geringe hervormings aan apartheidstelsel aan te bring om alle opposisie te onderdruk.
Driekamer parlement	'n Regering wat wit, bruin en Indiese [maar nie Afrikane nie] kiesers verteenwoordig in rassegesegregeerde huise.
Disinvestering	Wanneer internasionale besighede/groepe finansiële ondersteuning van geselekteerde maatskappye verwyder om sekere gedrag en beleidsveranderinge te bevorder .
Sanksies	Strawwe of reëls wat ontwerp is om mense op 'n sekere manier te laat optree. Finansiële sanksies teen Suid-Afrika het die verbod op beide belegging en uitleen van geld aan die land behels.

VRAAG 1: HOE HET DIE END CONSCRIPSION CAMPAIGN (ECC) DIE ONREGVERDIGE APARTHEIDSWETTE GEDURENDE DIE 1980's TEEN GESTAAN?

BRON 1A

Die bron hieronder beskryf die redes vir die stigting van die End Conscription Campaign (ECC) in 1983.

By die Black Sash-konferensie van 1983 het afgevaardigdes 'n resolusie oor diensplig en gewetensbeswaar aangeneem. Dit was 'n kwessie van primêre belang vir wit mense, want dit was slegs wit mense wat aan verpligte diensplig onderworpe was. Die resolusie is egter wyd gepubliseer, en in Julie 1983 het die jaarlikse konferensie van die Ondersteuningsgroepe vir Gewetensbeswaardes, wat gevorm is om jong mans te ondersteun wat na detensiekasernes of tronke gegaan het omdat hulle uit gewete nie hul oproep kon gehoorsaam nie, die resolusie aangeneem en besluit om 'n veldtog oor die kwessie van diensplig te voer. Die kwessie is met kerke en ander organisasies bespreek en uiteindelik is die End Conscription Campaign gevorm - 'n samewerkende groepering van sowat agtien organisasies wat bymekaargebring is deur 'n gemeenskaplike oortuiging in die skadelike gevolge van militêre diensplig, die toenemende militarisering van die Suid-Afrikaanse samelewing en dat die Suid-Afrikaanse Weermag aktief betrokke was in die handhawing van ongeregtigheid in die samelewing.

Die doel van hierdie koalisie was om die geaffilieerde organisasies en die gemeenskap in die algemeen op te voed as 'n noodsaaklike deel van die veldtog teen gedwonge diensplig. Plakkaatdemonstrasies, perskonferensies, roudienste vir diegene wat gesterf het, openbare vergaderings en pamflet-verspreidings is georganiseer. Die verskuiwing van die weermag na die townships in 1985 het 'n dramatiese groei in die ECC-lidmaatskap meegebring. 'n Groeiende aantal jong Suid-Afrikaners het beswaar gemaak teen die stryd teen diegene wat hulle as hul eie in die swart townships beskou het. Die ECC se nasionale impak en die gerapporteerde lae moraal in die weermag het die vasberadenheid van die apartheidsmasjinerie om te reageer, versterk.

[Uit: *Black Sash: The beginning of a bridge in South-Africa* deur K. Spink]

Stap 1: Identifiseer die 5 W’s in die bron (WIE, WAT, WAAR, WANNEER en WAAROM)

Stap 2: Beantwoord die volgende vrae

1.1 Lees Bron 1A.

1.1.1 **Waar en wanneer** is die resolusie oor diensplig en gewetensbeswaar, **volgens die bron,** aangeneem? (1 x 1) (1)

Vlak 1 vrae
Hierdie tipe vrae verwag direkte aanhalings– wat jy in die bron sien skryf PRESIES soos jy dit sien ('kopieer en plak').

1.1.2 **Definieer die konsep** *verpligte diensplig* in jou **eie woorde**. (1 x 2) (2)

Vlak 1 definisies
Daar is EEN definisievraag ('definieer in jou eie woorde') – dit MOET in jou eie woorde beantwoord word (selfs al is die betekenis in die bron).

1.1.3 **Wat, volgens die bron, was** die skadelike gevolge van militêre diensplig? (2 x 1) (2)

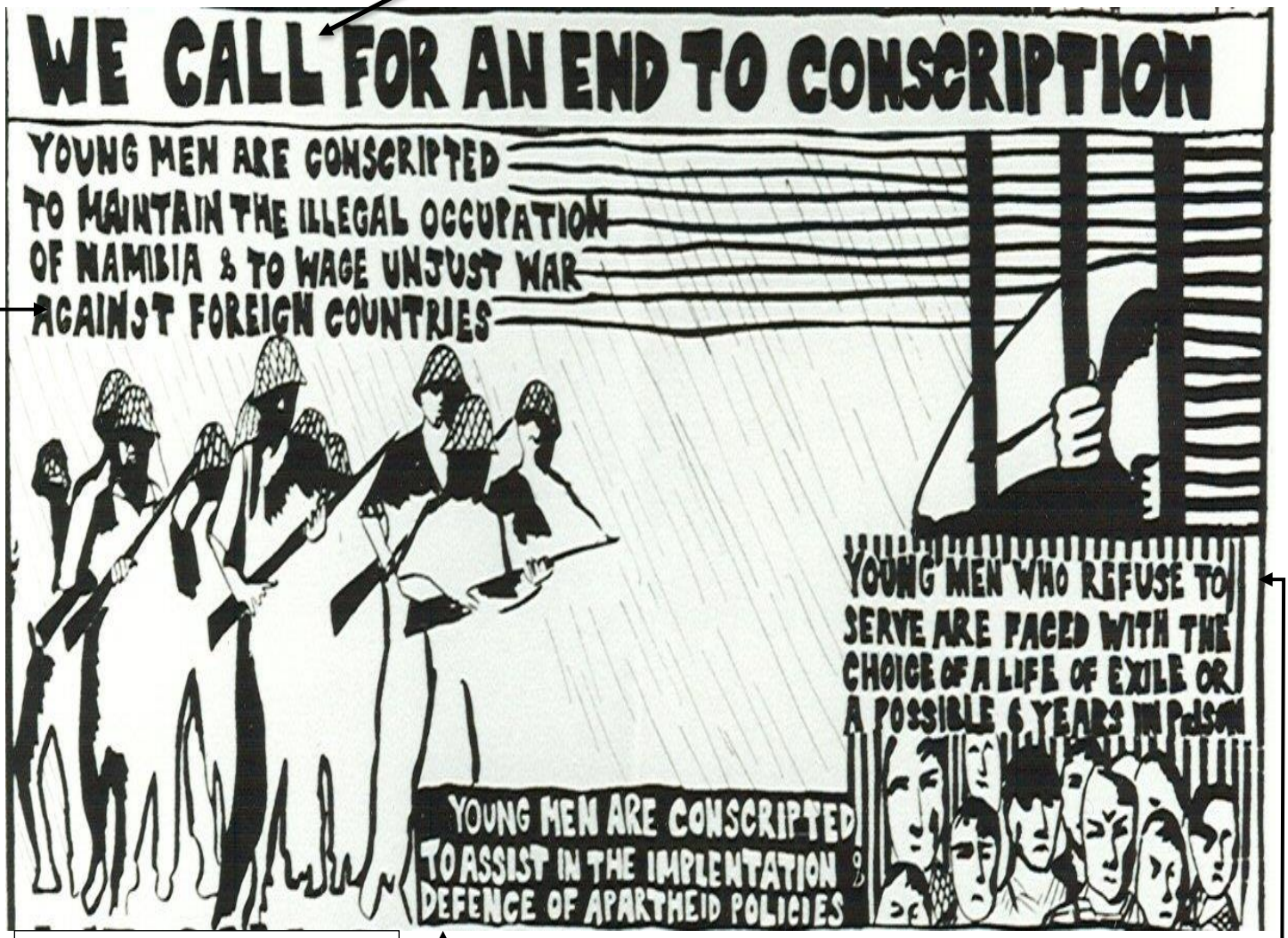
1.1.4 **Gebruik die inligting in die bron en jou kennis** om **kommentaar** te lewer oor die koalisie se voornemens met die organisering van aktiwiteite soos plakkaatdemonstrasies, openbare vergaderings en pamflet-uitdelings. (2 x 2) (4)

Vlak 2 vrae
- Een definisievraag **gevra binne konteks** van die bron.
- Antwoord in jou **eie woorde.**

BRON 1B

Hierdie plakkaat is in Oktober 1984 deur die End Conscription Campaign ontwerp vir die amptelike bekendstelling daarvan by die Claremont Burgersentrum in Kaapstad.

ONS VRA VIR 'N EINDE AAN DIENSPLIG

Jongmans word opgeroep om die onwettige besetting van Namibië te handhaaf en onregverdige oorlog teen buitelandse state te voer.

Jongmans wat weier om te dien, word met die keuse van 'n lewe in ballingskap of 'n moontlike 6 jaar tronkstraf gekonfronteer.

Jong mans word opgeroep om Apartheidsbeleid te verdedig.

ONTLEDING VAN 'N SPOTPRENT
Dink aan die volgende:

- **Wie** het die bron geteken?
- **Oor wie** handel die bron?
- **Wat** is die hoofgedagte van hierdie bron?
- **Watter** probleme/konflikte word in hierdie bron genoem?
- **Wanneer** is hierdie bron geteken?
- **Waar** vind die gebeure wat in die bron genoem word plaas?
- **Waarom** dink jy is hierdie bron geteken?
- **Hoe** vind die gebeure wat in die bron uitgebeeld word plaas?

1.2 Raadpleeg Bron 1B.

1.2.1 **Noem** DRIE doelwitte van die apartheidsregering se diensplig veldtog soos in die bron uiteengesit. (3 x 1) (3)

1.2.2 Watter **gevolgtrekkings** kan gemaak word uit die stelling: "Jongmans wat weier om te dien, word met die keuse van 'n lewe in ballingskap of 'n moontlike ses jaar tronkstraf gekonfronteer"? (2 x 2) (4)

NEEM KENNIS
Om 'n gevolgtrekking te maak beteken om die boodskap van die stelling te verwoord. Dit is die boodskap wat jy verstaan nadat jy die stelling mooi deurgelees het.

1.2.3 Waarom sou 'n historikus die bron as **bruikbaar** beskou wanneer hy/sy die ECC se teenkanting teen diensplig ondersoek? (2 x 2) (4)

NEEM KENNIS
Bruikbaarheid
- Verskaf hierdie bron relevante inligting?
- Wie het die bron geskep, en hoekom?
- Is dit destyds gemaak (eerstehandse bewyse) of later?
- Gee dit insig in mense se gedagtes, gebeure of perspektiewe?

BRON 1C

Die volgende artikel het op 26 Julie 1988 in die *Los Angeles Times* verskyn. Dit ondersoek die straf van 'n wit man, David Bruce, wat geweier het om sy diensplig uit te voer.

'Wit Suid-Afrikaner wat geweier het om in die weermag te dien, kry 6 jaar tronkstraf'

LA Times Argief 26 Julie1988,12 vm. PT

VERENIGDE INTERNASIONALE PERS

JOHANNESBURG, Suid-Afrika — David Bruce, 'n wit Suid-Afrikaner wat militêre diens geweier het op grond daarvan dat dit "slegs bestaan om wit oppergesag te handhaaf", is Maandag tot 'n ongekende ses jaar tronkstraf gevonnis.

In 'n emosionele hofverhoor waar sowat 100 ondersteuners en vriende geel krisante (‘n blom wat optimisme simboliseer) in solidariteit met Bruce gedra het, het die 25-jarige gewetensbeswaarde die maksimum straf ontvang vir die oortreding van 'n wet wat vereis dat wit jongmans in die Suid-Afrikaanse Weermag moet dien. Die skare het "Nkosi Sikeleli Afrika" (God seën Afrika), die volkslied van swart weerstand, oomblikke nadat die vonnis opgelê is begin sing. Bruce het stilgebly, maar het geskok voorgekom toe hy die beskuldigdebank verlaat het om vriende te omhels, wat openlik gehuil en gebalde vuiste gelig het.

Bruce se prokureur het gesê hy sal teen die beslissing by die Hooggeregshof appelleer. Landdros Pieter Bredenkamp het appèl om toegeeflikheid van die hand gewys en gesê die staat het 'n plig "om alle individue te beskerm" en dat militêre diens 'n verpligting is wat noodsaaklik is om staatsveiligheid te beskerm. Die saak het wydverspreide publisiteit in die Suid-Afrikaanse media ontvang en die aandag weer gevestig op eise deur die End Conscription Campaign vir veranderinge in die Militêre Dienswet om alternatiewe vir gewetensbeswaardes te bied.

[Van: https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1988-07-26-mn-6445 Toegang verkry op 7 Junie 2024]

Stap 1: Identifiseer die 5 W’s in die bron (WIE, WAT, WAAR, WANNEER en WAAROM)

Stap 2: Beantwoord die volgende vrae

1.3 **Bestudeer Bron 1C.**

1.3.3 **Verduidelik wat geïmpliseer** word deur die prokureur se stelling dat David Bruce se vonnis na die Hooggeregshof geappelleer sal word. (2 x 2) (4)

NEEM KENNIS: Die term ***IMPLIKASIE*** verwys **na die moontlike resultate, gevolge of betekenisse** wat voortspruit uit iets wat gesê of gedoen is.

Wanneer jy 'n implikasie ontleed, vra jouself af:
- Waarop dui die stelling of wat dui dit aan?
- Hoe kan hierdie stelling die situasie, mense of breër konteks beïnvloed?

1.4 Gebruik Bron 1B en Bron 1C. Lewer kommentaar oor hoe die inligting in Bron 1C die bewyse in Bron 1B rakende diensplig en die werk van die *End Conscription Campaign* ondersteun. (2 x 2) (4)

NEEM KENNIS
- Soek bewyse uit beide bronne wat mekaar ondersteun. Dit kan gedoen word deur die inligting wat mekaar ondersteun, uit te lig. Verwys na beide bronne in jou antwoord:
- In Bron 1B noem dit ...
- In Bron 1C wys dit ...
- Albei bronne beklemtoon ...

BRON 1D

Die bron hieronder verduidelik die reaksie van die Nasionale Party-regering teenoor die ECC in die 1980's.

Teen 1985 het senior militêre amptenare die ECC as 'n instrument van die destyds verbode African National Congress (ANC) veroordeel. ECC-aktiviste is geteister en die vergaderinge daarvan is gereeld verbied. Noodregulasies wat in 1986 uitgevaardig is, het "ondermynende verklarings" verbied, insluitend dié wat "verpligte militêre diens ondermyn of in diskrediet gebring het" - 'n oortreding wat strafbaar was met tien jaar of 'n boete van R20 000. Saam met hierdie feitlike verbod op ECC-aktiwiteite, is vyf-en-sewentig ECC-aktiviste sonder formele aanklagte tronk toe gestuur, sommige vir 'n jaar. ECC-kantore en -huise is deur die veiligheidspolisie deursoek en, meer ontstellend (vreesaanjaend), het lede die teikens van doodsdreigemente en sabotasie geword: huise is met brandbomme bestook, wielmoere is losgemaak en remvloeistof is gedreineer.

ECC-aktiwiteite is feitlik gestaak gedurende die agtien maande na die regering se afkondiging van 'n landwye noodtoestand in 1986 en die gepaardgaande aankondiging van streng strawwe vir enigiemand wat teenkanting teen diensplig voorgestaan het. Die aantal ECC-aktiviste het gedurende daardie tydperk van ongeveer vierhonderd tot eenhonderd gedaal. "Ons het 'n goeie idee gehad dat 'n reaksie sou kom," het Nathan gesê (Laurie Nathan was die Nasionale Organiseerder van die ECC) "maar ons het geen idee gehad van die erns van die onderdrukking, of hoeveel van ons mense aangehou is nie'. Teen die begin van 1988 het die ECC se aktiviste probeer om die inisiatief terug te kry terwyl hulle versigtig aan die rand van die verbod, wat deur die noodtoestand opgelê is, gefunksioneer het. Hulle het direkte anti-diensplig voorspraak (aanbeveling) vermy en eerder gefokus op kwessies van onmiddellike belang vir voornemende diensplichtiges en hul families. Die ECC het veldtogte georganiseer om diensplichtiges oor hul regte in te lig. In Augustus 1988 is die ECC formeel verbied - die eerste sodanige aksie wat teen 'n 'wit' organisasie in 'n kwart-eeu geneem is.

[Uit: Suid-Afrika se Ander Blankes: Stemme vir Verandering deur R.S. Jaster et al]

Stap 1: Identifiseer die 5 W's in die bron (WIE, WAT, WAAR, WANNEER en WAAROM)

Stap 2: Beantwoord die volgende vrae

1.5 **Gebruik Bron 1D.**

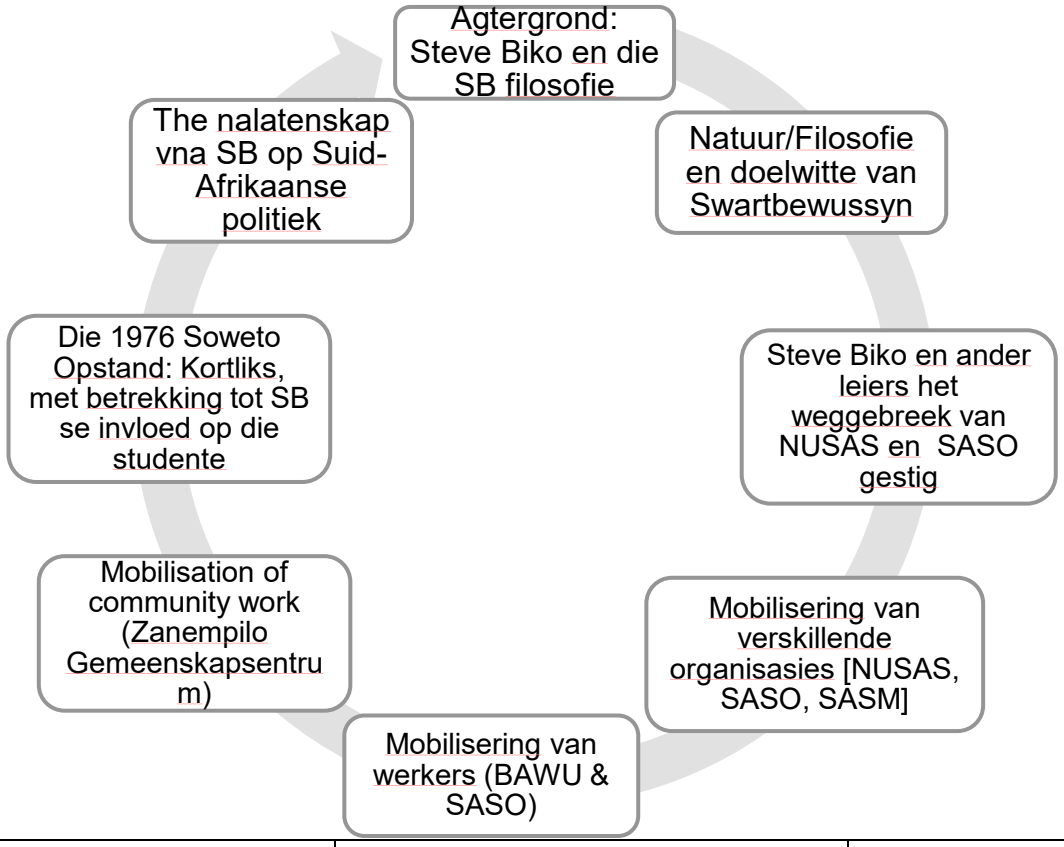
1.5.2 **Verduidelik die konsep** *noodtoestand* in die konteks van apartheid in Suid-Afrika. (1 x 2) (2)

1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou kennis om 'n paragraaf van ongeveer agt reëls (ongeveer 80 woorde) te skryf waarin jy verduidelik hoe die *End Conscription Campaign* onregverdige apartheidswette gedurende die 1980's weerstaan het. (8)

NEEM KENNIS

- Skryf slegs EEN paragraaf
- As jy twee paragrawe skryf, merk die merker net die eerste deel.
- MOENIE IN PUNTVORM SKRYF NIE
- Moenie inligting uit die bronne onttrek nie. Skryf die inligting uit die bronne in jou eie woorde.
- Lees en ontleed die bronne en kyk watter inligting/bewyse hulle oor die SLEUTELVRAAG gee.
- Let op: die SLEUTELVRAAG is jou onderwerpsin.
- Gebruik eie kennis om die inligting wat die bronne gee aan te vul.

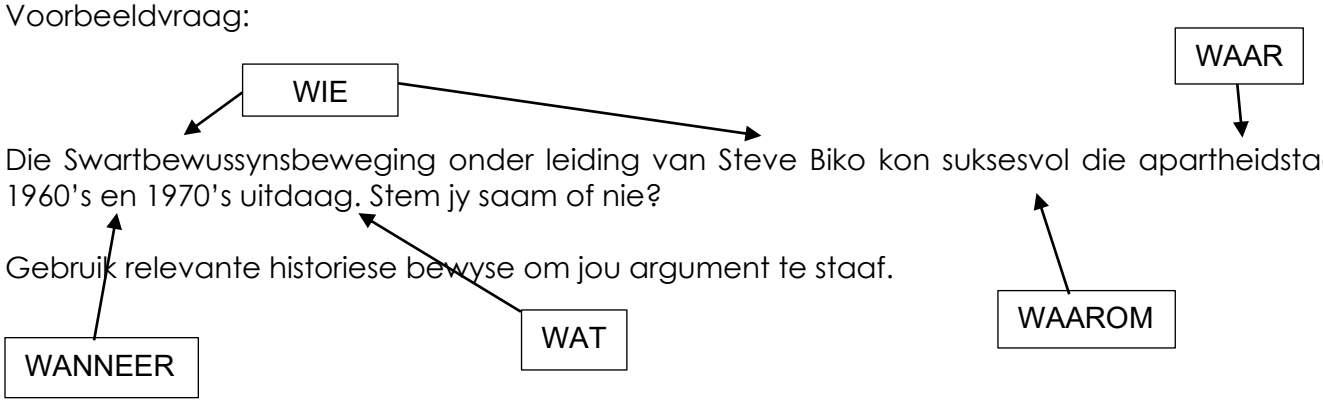
Burgerlike weerstand, 1970s tot 1980s:
Die uitdaging van Swartbewussyn (SB) vir die apartheidstaat

Bespreek krities...	**Stem jy saam…**	**Tot watter mate…**
Besluit wat die belangrikste feite is en regverdig/ verdedig/ staaf hoe jy tot hierdie gevolgtrekking gekom het/ toon voordele en nadele/ positiewe en negatiewe/ goed en sleg/ suksesse en mislukkings?	'n Verklaring sal gegee/ verstrek word. Daar word van jou verwag om een kant te kies en daarby te hou, dus saam te stem/verskil en bewyse te verskaf oor hoekom jy dit doen.	Noem die mate waarin iets waar is. Hierdie vraag vra vir die volledige beoordeling van bewyse.
Bespreek krities hoe Steve Biko en die filosofie van Swartbewussyn 'n groot rol gespeel het in die mobilisering van swart Suid-Afrikaners teen die Apartheidsregime tydens die 1970s. Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.	'Steve Biko en die filosofie van Swartbewussyn het 'n groot rol gespeel in die mobilisering van swart Suid-Afrikaners teen die Apartheidregime gedurende die 1970s'. **Stem jy saam** met die stelling? Gebruik die relevante bewyse om jou argument te ondersteun.	**Verduidelik tot watter mate** Steve Biko en die Swartbewussyn-filosofie swart mense geïnspireer het om hulself te bemagtig teen apartheid in die 1960s en 1970s. Gebruik die relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

Die Swartbewussynsbeweging

Voorbeeldvraag:

Identifiseer die:

WIE	
WAT	
WAAR	
WANNEER	
WAAROM	

Skryf nou die inleiding:

Beantwoord die vraag:	Ja, hierdie opstel stem saam met die stelling dat…… (gebruik die 5w's)
Waarom is dit so:	Gee 'n rede waarom jy so sê
Wat gaan jy bespreek:	Gee so 2/3 voorbeelde van wat in jou opstel gaan kom

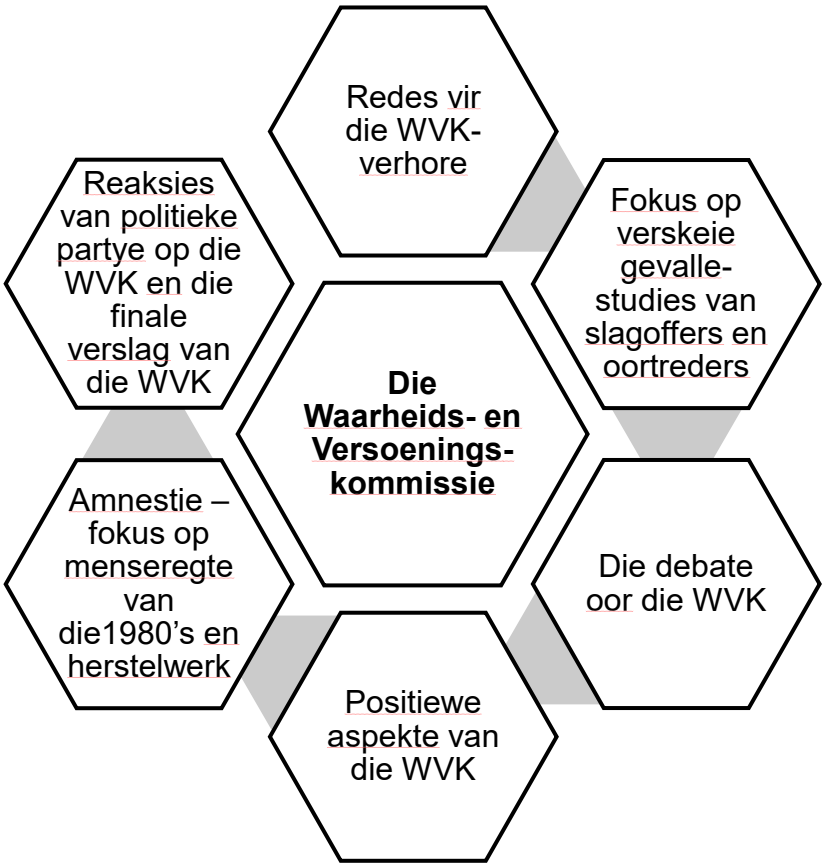
Hoe om my paragrawe te skryf:

P – Punt	V - Verduidelik	B - Bewyse	S – Skakel
• Gebruik Wat en Wie • Wat is my hoofpunt? • Wie is betrokke?	• Gebruik Wanneer, Waar en Wat het gebeur • Wanneer het dit gebeur? • Waar het dit gebeur? • Wat het gebeur wat my punt bewys?	• Gebruik Waarom en Hoe • Waarom is die bewyse belangrik? • Hoe ondersteun dit my punt?	• Skakel terug na die vraag. • Wys hoe jou punt die vraag beantwoord.

Slot:

Bevestig weer die argument:	Daarom kan daar geargumenteer word dat…. (gebruik weer 5w's van inleding)
Gee 'n rede daarvoor:	Gee 'n rede vir jou argument, gebruik een van die voorbeelde in die opstel

DATUM	SATERDAG, 16 MEI 2026

KONSEP	DEFINISIE
Herstel/ Vergoeding	Betaling aan iemand wat 'n verlies gely het.
Verskoon	Bied vergifnis vir politieke misdade wat gedurende die apartheidsera gepleeg is.
Amnestie	Amptelike kwytskelding of vergifnis verleen aan diegene wat hulle skuldig maak aan menseregte-oortredings wat tydens apartheid gepleeg is.
Versoenings	Om voormalige vyande bymekaar te bring op 'n wyse wat vergifnis en genesing bevorder.
Oortreders	Mense wat die misdade gepleeg het.
Herstellende geregtigheid	'n Vorm van geregtigheid wat gaan oor genesing en versoening (nie oor straf of wraak nie) tussen die slagoffer en oortreder. Die bedoeling was om Suid-Afrika te help om as een nasie die toekoms in te beweeg [Dit was die benadering wat deur die WVK aanvaar is.]
Vergeldende geregtigheid	'n Vorm van geregtigheid wat wraak soek - gebaseer op die frase "n oog vir 'n oog'.[Hierdie benadering is NIE deur die WVK aanvaar nie.]

VRAAG 2: WAAROM HET DIE WAARHEIDS- EN VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) AMNESTIE AAN EUGENE DE KOCK TOEGESTAAN?

BRON 2A

Die uittreksel hieronder, uit SAHO (*South African History Online*), ondersoek die stigting en funksies van die Waarheids- en Versoeningskommissie (WVK).

Die Waarheids- en Versoeningskommissie (WVK) was 'n hofagtige liggaam wat in Suid-Afrika na die einde van Apartheid saamgestel is. Enige iemand wat gevoel het dat hulle 'n slagoffer van geweld was, kon na vore kom en by die WVK aangehoor word. Oortreders van geweld kon ook getuienis lewer en amnestie van vervolging aanvra. Die verhore het internasionale nuus gehaal en baie sessies is op nasionale televisie uitgesaai. Die WVK was 'n belangrike komponent van die oorgang na volle en vrye demokrasie in Suid-Afrika en word, ten spyte van sommige gebreke, oor die algemeen as baie suksesvol beskou.

Die mandaat van die kommissie was om getuienisse aan te hoor, aan te teken en in sommige gevalle amnestie te verleen aan die oortreders van misdade met betrekking tot menseregteskendings, herstel en rehabilitasie.

Die werk van die WVK is deur drie komitees uitgevoer: Die Menseregteskendingskomitee (WRM) het menseregteskendings wat tussen 1960 en 1994 plaasgevind het, ondersoek. Die Herstel- en Rehabilitasiekomitee (H&R) was belas met die herstel van slagoffers se waardigheid en die formulering van voorstelle om met rehabilitasie te help. Die Amnestiekomitee (AM) het aansoeke om amnestie wat aangevra is in ooreenstemming met die bepalings van die Wet oorweeg. In teorie was die kommissie gemagtig om amnestie toe te staan aan diegene wat van gruweldade tydens Apartheid aangekla is, solank aan twee voorwaardes voldoen is. Die misdade is polities gemotiveerd en die hele waarheid is deur die persoon wat amnestie soek vertel. Die kommissie het baie getuies gebring wat getuig het oor die geheime en immorele dade wat deur die apartheidsregering, die bevrydingsbewegings, insluitend die ANC, en ander magte oor geweld wat gepleeg is wat volgens baie andersins nie aan die lig sou gekom het nie. Op 28 Oktober 1998 het die Kommissie sy verslag aangebied, wat beide kante veroordeel het vir die pleeg van gruweldade.

[Uit: www.sahistory.org.za /article/reconciliation-commission Toegang verkry op 17 April 2024]

Stap 1: Identifiseer die 5 W's in die bron (WIE, WAT, WAAR, WANNEER en WAAROM)

Stap 2: Beantwoord die volgende vrae

2.1 Lees Bron 2A.

2.1.1	**Identifiseer** wie, volgens die bron, toegelaat is om voor die Waarheids- en Versoeningskommissie te getuig?	(1 x 1)	(1)
2.1.2	**Watter gevolgtrekking** kan gemaak word uit die feit dat "die verhore internasionale nuus gehaal het en baie sessies op nasionale televisie uitgesaai is…"?	(2 x 2)	(4)
2.1.3	**Haal aan uit die bron** die mandaat vir die stigting van die WVK.	(3 x 1)	(3)
2.1.4	**Noem** DRIE komitees wat die werk van die WVK uitgevoer het.	(3 x 1)	(3)
2.1.5	**Gebruik die inligting in die bron en jou kennis** om die voorwaardes waaronder amnestie toegestaan kan word, te **verduidelik.**	(1 x 2)	(2)

BRON 2B

Die bron hieronder is 'n artikel deur die Britse Uitsaaikorporasie (BBC). Dit fokus op die professionele loopbaan van Eugene De Kock.

Soos baie jong Afrikanermans het Eugene De Kock eers die weermag probeer, maar hy is gediskwalifiseer weens hakkel (‘n spraakgebrek). Hy het 'n polisieman geword, hoewel sy poging om by die elite Spesiale Taakmag-eenheid aan te sluit, weens swak sig afgekeur is.

In 1983 het die Suid-Afrikaanse Polisie De Kock oorgeplaas na C10, 'n teen-opstand-eenheid wat sowat 10 km (ses myl) van die hoofstad, Pretoria, op 'n afgeleë plaas bekend as Vlakplaas, gebaseer was. De Kock het deur die geledere gestyg en die bevelvoerder van Vlakplaas geword onder 'n nuwe kodenaam van C1. Hierdie eenheid het die nommer een doodseskader (moordbende) geword vir die moord op hoofsaaklik swart anti-apartheidsaktiviste. Hy is in hegtenis geneem na Suid-Afrika se eerste demokratiese verkiesing in 1994 toe Nelson Mandela president geword het.

Hy het voor die Waarheids- en Versoeningskommissie verskyn, wat deur die demokratiese regering opgerig is en onder voorsitterskap van Aartsbiskop Desmond Tutu was. By die Waarheids- en Versoeningskommissie het De Kock misdade teen die mensdom bely.

Sy onthullings het Suid-Afrikaners geskok en die stappe en brutale tegnieke onthul wat die apartheidsregime bereid was om te gebruik om aan bewind te bly. Hy is amnestie toegestaan vir baie van die misdade wat gepleeg is ter verdediging van 'n rasse-segregasiestelsel. Maar hy is tot 212 jaar gevonnis plus twee lewenslange vonnisse vir die moorde en misdade wat hy gepleeg het, wat die kommissie gevoel het buite sy pligte gegaan het. Terwyl hy in Pretoria se C-Max-gevangenis aangehou is, het De Kock 'n radio-onderhoud gevoer waarin hy die laaste apartheidsleier F.W. de Klerk beskryf het as 'n man wie se hande “deurdrenk met bloed” was. Mnr. De Klerk, wat die Nobelprys vir Vrede met mnr. Mandela gedeel het vir die beëindiging van apartheid, het die bewerings ontken.

[Uit: https://www.bbc.cominews/world-africa-31056914. Toegang verkry op 12 Maart 2024]

Stap 1: Identifiseer die 5 W’s in die bron (WIE, WAT, WAAR, WANNEER en WAAROM)

Stap 2: Beantwoord die volgende vrae

2.2 Raadpleeg Bron 2B.

2.2.1	**Waarom dink jy het** Vlakplaas berug (welbekend) geword tydens die WVK-ondersoeke?	(2 x 2)	(4)
2.2.2	**Definieer die konsep** *misdade teen die mensdom* in jou **eie woorde.**	(1 x 2)	(2)
2.2.3	**Waarom** is amnestie, **volgens die bron,** aan Eugene de Kock toegestaan?	(1 x 2)	(2)
2.2.4	**Lewer kommentaar oor die implikasie** van die stelling: "hy is gevonnis ... vir die moorde en misdade wat gepleeg is en wat die kommissie gevoel het buite sy pligte gegaan het."	(1 x 2)	(2)

BRON 2C

Die onderstaande spotprent deur Zapiro beeld Aartsbiskop Desmond Tutu uit wat Eugene de Kock se aansoek om amnestie ontvang. Dit is op 13 Maart 1996 in die Sowetan gepubliseer.

Aansoeke aan die Waarheidskommissie

Ah, mnr. De Kock… Het u 'n lys van die misdade waarvoor u om amnestie wil aansoek doen?

[Uit: http://www.saha.org.za/news/2013/July/galley eugene de kock.htm. Toegang verkry op 12 Februarie 2020.]

ONTLEDING VAN 'N SPOTPRENT
Dink aan die volgende:

- **Wie** het die bron geteken?
- **Oor wie** handel die bron?
- **Wat** is die hoofgedagte van hierdie bron?
- **Watter** probleme/konflikte word in hierdie bron genoem?
- **Wanneer** is hierdie bron geteken?
- **Waar** vind die gebeure wat in die bron genoem word plaas?
- **Waarom** dink jy is hierdie bron geteken?
- **Hoe** vind die gebeure wat in die bron uitgebeeld word plaas?

2.3 Bestudeer Bron 2C.

2.3.1	**Wie, volgens die bron,** het Eugene de Kock se amnestie-aansoek ontvang?	(1 x 1)	(1)
2.3.2	Lewer kommentaar oor wat die spotprenttekenaar **impliseer** oor de Kock se optrede en sy aansoek om amnestie.	(1 x 2)	(2)
2.3.3	Verduidelik waarom 'n historikus hierdie bron as **betroubaar** sou beskou wanneer hy Eugene de Kock se aansoek om amnestie aan die WVK ondersoek.	(2 x 2)	(4)

NEEM KEN NIS
BETROUBAARHEID

- Hoe akkuraat en betroubaar die bron is.
- Wie het die bron geskep, en hoekom?
- Is dit destyds gemaak (eerstehandse bewyse) of later?
- Het die skepper enige vooroordele?

BRON 2D

Die bron hieronder is 'n uittreksel uit 'n artikel geskryf deur Antjie Krog, gepubliseer op 13 Maart 2015 in *The New York Times*, getiteld "Kan 'n bose man verander?" Dit beskryf hoe Eugene De Kock met die WVK saamgewerk het rakende die gruweldade wat deur die apartheidsapparaat gepleeg is.

Na Suid-Afrika se oorgang na demokrasie in 1994 het mnr. de Kock die volle omvang van sy misdade bekend gemaak as deel van sy getuienis voor die Waarheids- en Versoeningskommissie as beide 'n amnestie-aansoeker en 'n deskundige getuie. Hierdie kommissie is ingestel as 'n voorbeeld van herstellende geregtigheid - die toekenning van amnestie aan geweldplegers nadat hulle in die openbaar skuld bely het.

As verslaggewer wat die dikwels hartverskeurende verhore in die 1990's gedek het, het ek gekyk hoe mnr. de Kock kalm feite regstel, leuens blootlê en meerderes by name noem wat toe self vinnig om amnestie moes aansoek doen. Hy het die poligraaf (leuenverklikker) masjien van die kommissie geword. Sonder hom sou die "waarheid"-deel van die WVK bitterlik ontbreek het. Met sy intieme kennis van apartheid-era veiligheidsagentskappe het hy slagoffers begin help om die oorskot van geliefdes te vind. Hy het antwoorde verskaf en na plekke gewys waar lyke gevind kon word. Mnr. de Kock het openlik sy spyt direk aan slagoffers bely en erken dat niks hom kon verlos nie. Dit het skerp gekontrasteer (verskil) met baie van sy bevelvoerders, wat openlik geweier het om aansoek te doen om amnestie, of die politici wat ontken het dat hy hul bevele uitgevoer het.

Om spyt te toon was nie 'n vereiste vir amnestie nie, so die meeste oortreders het eenvoudig hul getuienis afgelê en skotvry in anonieme lewens verdwyn. Gedurende die tyd van die WVK het 'n weermaggeneraal en 19 lede van die top militêre gesag in die hof verskyn op aanklagte van moord en die skep van doodseskaders (moordbendes) om die land te destabiliseer, maar na 'n sewe maande lange verhoor is al 20 vrygespreek, so mnr. de Kock, as "Prime Evil" ("Aartsbose"), het een van slegs drie wit mans na 1994 geword wat tronk toe gestuur is vir gruweldade wat tydens apartheid gepleeg is.

[Uit: https://khulumani.net.reconciliation/new-york-times. Toegang verkry op 19 Februarie 2024.]

Stap 1: Identifiseer die 5 W's in die bron (WIE, WAT, WAAR, WANNEER en WAAROM)

Stap 2: Beantwoord die volgende vrae

2.5 Verwys na Bronne 2C en 2D. **Verduidelik hoe die inligting in Bron 2D die boodskap in Bron 2C** rakende Eugene de Kock se aansoek om amnestie ondersteun. (2 x 2) (4)

NEEM KENNIS

- Soek bewyse uit beide bronne wat mekaar ondersteun. Dit kan gedoen word deur die inligting wat mekaar ondersteun, uit te lig. Verwys na beide bronne in jou antwoord:
- In Bron 1B noem dit ...
- In Bron 1C wys dit ...
- Albei bronne beklemtoon ...

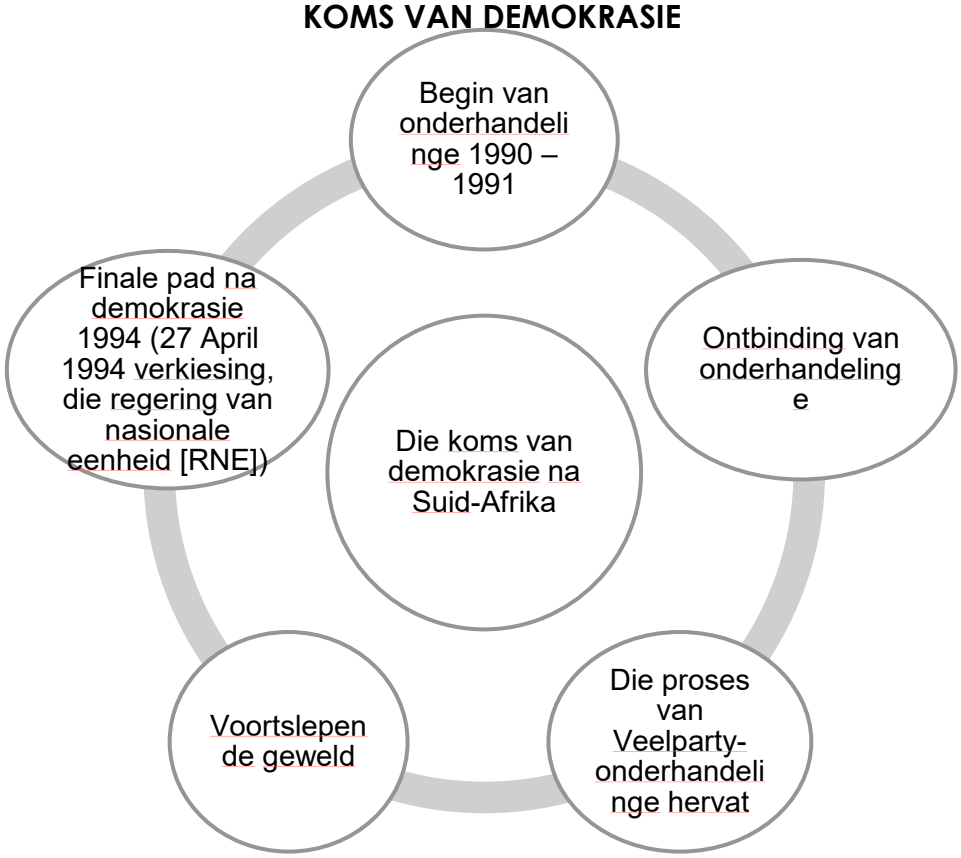
2.6 Gebruik inligting uit die relevante bronne en jou kennis om 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) te skryf waarin jy verduidelik waarom die Waarheids- en Versoeningskommissie (WVK) amnestie aan Eugene de Kock toegestaan het. (8)

Gebruik die volgende rubriek om punte toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op 'n elementêre wyse, bv. toon geen of min begrip van waarom die Waarheids- en Versoeningskommissie (WVK) amnestie aan Eugene de Kock toegestaan het. • Gebruik bewyse gedeeltelik of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	**PUNTE 0–2**
	• Bronne kan nie bloot herskryf word nie. • Broninligting moet geparafraseer word. • As bronne bloot herskryf word, is dit 'n onmiddellike V1 = 0 • Indien dit in puntvorm is, kan nie hoër as vlak 1 toegeken word nie	
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou tot 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. toon 'n mate van begrip van waarom die Waarheids- en Versoeningskommissie (WVK) amnestie aan Eugene de Kock toegestaan het. • Gebruik bewyse op 'n basiese manier om 'n paragraaf te skryf.	**PUNTE 3–5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. demonstreer 'n deeglike begrip van waarom die Waarheids- en Versoeningskommissie (WVK) amnestie aan Eugene de Kock toegestaan het. • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf wat begrip van die onderwerp toon.	**PUNTE 6–8**
	• Leerders MOET beide inligting uit bronne en hul eie kennis hê (TEN MINSTE 2 EIE KENNIS-PUNTE)	

- **INDIEN VERSKEIE PARAGRAWE GESKRYF WORD – MERK DIE EERSTE PARAGRAAF (IGNOREER DIE RES).**
- **MOENIE PENALISEER AS DAAR NIE NA BRONNE VERWYS WORD NIE.**

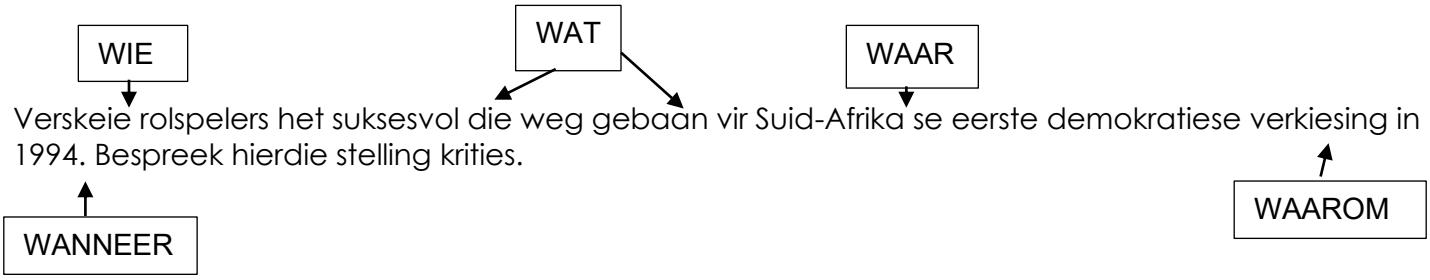
ONDERHANDELDE SKIKKING EN DIE REGERING VAN NASIONALE EENHEID 1990 – 1994: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE

Bespreek krities...	**Stem jy saam…**	**Tot watter mate…**
Besluit wat die belangrikste feite is en regverdig/verdedig/ staaf hoe jy tot hierdie gevolgtrekking gekom het/ toon voordele en nadele/ positiewe en negatiewe/ goed en sleg/ suksesse en mislukkings?	'n Verklaring sal gegee/verstrek word. Daar word van jou verwag om een kant te kies en daarby te hou, dus saam te stem/verskil en bewyse te verskaf oor hoekom jy dit doen.	Noem die mate waarin iets waar is. Hierdie vraag vra vir die volledige beoordeling van bewyse.
Die proses van onderhandelinge tussen verskeie politieke partye het 'n belangrike rol gespeel in die vestiging van demokrasie in Suid-Afrika in 1994. **Bespreek hierdie stelling krities.** Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.	Alhoewel die onderhandelingsproses geteister is deur geweld, was verskeie politieke partye steeds gewillig om kompromieë aan te gaan ten einde 'n stewige basis te lê vir 'n demokratiese Suid-Afrika in 1994. **Stem jy saam** met hierdie stelling? Gebruik relevante historiese bewyse om jou argument te staaf.	**Verduidelik tot watter mate** toewyding en kompromie 'n sleutelrol gespeel het in voortsetting van die onderhandelingsproses wat uiteindelik gelei het tot die nuwe demokratiese Republiek van Suid-Afrika in 1994.

Die Koms van Demokrasie

Voorbeeldvraag:

Identifiseer die:

WIE	
WAT	
WAAR	
WANNEER	
WAAROM	

Skryf nou die inleiding:

Beantwoord die vraag:	Ons kan argumenteer dat…(gebruik die 5Ws)
Waarom is dit so:	Gee 'n rede waarom jy so redeneer (onthou om alle aspekte van die inhoud te balanseer – moenie net op een kant fokus nie).
Wat gaan jy bespreek:	Gee so 2/3 voorbeelde van wat in jou opstel gaan kom

Hoe om my paragrawe te skryf:

P – Punt	**V- Verduidelik**	**B - Bewyse**	**S – Skakel**
• Gebruik Wat en Wie • Wat is my hoofpunt? • Wie is betrokke?	• Gebruik Wanneer, Waar en Wat het gebeur • Wanneer het dit gebeur? • Waar het dit gebeur? • Wat het gebeur wat my punt bewys?	• Gebruik Waarom en Hoe • Waarom is die bewyse belangrik? • Hoe ondersteun dit my punt?	• Skakel terug na die vraag. • Wys hoe jou punt die vraag beantwoord.

Slot:

Bevestig weer die argument:	Daarom kan daar geargumenteer word dat…. (gebruik weer 5w's van inleding)
Gee 'n rede daarvoor:	Gee 'n rede vir jou argument, gebruik een van die voorbeelde in die opstel

DATUM	SATERDAG, 30 MEI 2026

Hersiening vir Junie-eksamen: Opstelle

Vraestel 1:

Viëtnam-oorlog	
Inleiding – analiseer die vraag en skryf 'n inleiding	Die militêre taktieke en strategieë wat deur die Viëtkong tussen 1962 en 1975 in die Viëtnam-oorlog gebruik is, was suksesvol om die sterk weermag van die VSA te oorwin. Stem jy met hierdie stelling saam? Ondersteun jou argument met relevante historiese bewyse.
Paragraaf 1: Oorsake	**P:** Wat het gelei tot die begin van die Viëtnam-oorlog? **V:** Wanneer is Viëtnam in twee verdeel/ Wie was die leiers van Noord- en Suid-Viëtnam/ Watter ekomomiese sisteme is in die twee dele gevestig? **B:** Waar is die Vietkong gestig, wie het hulle opgelei en waar het hulle aanvalle geloods/ Waarom is die Vietkong gestig**?/** Wat is die Domino-effek? **S:** Waarom het dit Amerika aangemoedig om by die konflik betrokke te raak?
Paragraaf 2: Amerikaanse betrokkenheid – adviserende rol	**P:** Wat was die rol wat Amerika eers ingeneem het? **V:** Wie het die Amerikaners ondersteun/ Wanneer het Amerika betrokke geraak **B:** Wat het die Veilige Dorpies behels en was dit suksesvol?/ Wat was die Golf van Tonkin insident? **S:** Waarom het dit gelei tot groter Amerikaanse betrokkenheid?
Paragraaf 3: Vietnamese reaksie	**P:** Wat was die Guerilla-oorlog taktiek? **V:** Wanneer is die taktiek begin/ Wat was die Ho Chi Minh roete? **B:** Wat was die voordele van die taktiek en roete vir die Vietkong? **S:** Waarom was dit suksesvol teen die Amerikaners?
Paragraaf 4: Amerikaanse betrokkenheid neem toe	**P:** Wat het die tweede fase van Amerikaanse betrokkenheid behels? **V:** Wanneer is die operasies begin/ Waar is dit uitgevoer? **B:** Watter wapens en taktieke was deel van die operasies? **S:** Waarom het hierdie operasies misluk?
Paragraaf 5: Publieke opinie	**P:** Wat was publieke opinie oor die oorlog? **V:** Watter twee insidente het gelei tot kritiek van Amerika se betrokkenheid? **B:** Wat het die Tet Offensief behels?/ Wat het die My Lai slagting behels? Hoe het betogers gereageer in Amerika? **S:** Waarom het dit bygedra tot die einde van die oorlog?
Paragraaf 6: Einde van die oorlog	**P:** Wat was Vietnamisering? **V:** Wanneer het die oorlog geëindig?/ Tussen wie was die wapenstilstand? **B:** Wat het gebeur na die wapenstilstand?

	S: Waarom bewys dit dat die Vietkong dus suksesvol was?
Slot – beantwoord weer die vraag	

Die Kongo	
Inleiding – analiseer die vraag	Die politieke, ekonomiese en kulturele beleide wat ná onafhanklikheidswording in die 1960's deur Mobutu Sese Seko ingestel is, was 'n klaaglike mislukking. Bespreek die stelling hierbo krities met gebruik van relevante historiese bewyse om jou argument te ondersteun.
Paragraaf 1: Agtergrond	**P:** Wat is die fokus van die paragraaf? **V:** Wanneer het die Kongo onafhanklik geword?/ Wie was die nuwe leier? **B:**Watter gebeure het onafhanklikheidwording voorafgegaan? Wat was België se rol in die gebeure? **S:**Waarom is dit belangrik vir Seko se beleide na onfahanklikheid?
Paragraaf 2: Politieke beleide	**P:** Wat is die onderwerp van die paragraaf? **V:** Wat is 'n diktator?/ Wat was Mobutuïsme? **B:** Wat is deur beide geïmplementeer?/ Wat was die gevolge vir Kongolese mense? Wat was die mislukkings en suksesse van die beleide? **S:** Waarom kan ons argumenteer dat die 'n mislukking was of nie?
Paragraaf 3: Zaïreanisering	**P:** Wat is die onderwerp van die paragraaf? **V:** Wat was die nuwe naam van die land?/ Wat was Zaïreanisering? **B:** Watter gevolge het dit vir die mense van die Kongo gehad? **S:** Waarom kan ons argumenteer dat die 'n mislukking was of nie?
Paragraaf 4: Ekonomiese beleide	**P:** Wat is die onderwerp van die paragraaf? **V:** Watter hulpbronne was belangrik vir die Kongo?/ Wat het die nuwe ekonomiese beleide behels? **B:** Wat was die impak van die beleide op die ekonomie, maatskappye en internasionale handel? **S:** Waarom kan ons argumenteer dat die 'n mislukking was of nie?
Paragraaf 5: Kulturele beleide	**P:** Wat is die onderwerp van die paragraaf? **V:** Wat het beleide teen verwestersing behels? Wat was die nuwe opvoedkundige beleide? **B:** Wat was die impak van die beleide op die mense van die Kongo? **S:** Waarom kan ons argumenteer dat die 'n mislukking was of nie?
Slot – beantwoord weer die vraag	

Swartmagbeweging	
Inleiding – analiseer die vraag	Verduidelik tot watter mate die Swartmagbeweging gedurende die 1960's suksesvol was om swart Amerikaners te organiseer om rassediskriminasie en segregasie in die VSA uit te daag. Ondersteun jou antwoord met relevante historiese bewyse.
Paragraaf 1: Agtergrond	**P:** Wat is die fokus van die paragraaf? **V:** Wanneer het die SMB begin?/ Waar vind die filosofie sy oorsprong?/ Wie was deel van die beweging? **B:** Wat was die redes vir die beweging? **S:** Waarom was die stigting van die beweging belangrik?
Paragraaf 2: Filosofie	**P:** Wat is die fokus van die paragraaf? **V:** Wat was slagspreuk van Swartmag? **B:** Wat was die idees van Swartmag? **S:** Waarom was dit 'n uitdaging vir rassediskriminasie en segregasie?
Paragraaf 3: Aktiviste soos Malcolm X en Stokely Carmichael	**P:** Watter aktiviste was bekend as deel van die SMB? **V:** Wie was Malcolm X?/ Wie was Stokely Carmichael? **B:** Wat was hulle idees wat bygedra het tot die SMB? **S:** Waarom het hulle idees diskriminasie en segregasie uitgedaag?
Paragraaf 4: Black Panther Party	**P:** Wat is die fokus van die paragaaf? **V:** Wanneer is die BPP gestig?/ Waar is hulle gestig?/ Wie het hulle gestig?/ Waarom is hulle gestig? **B:** Wat was die 10-punt plan?/ Watter gemeenskapsprojekte het hulle geloods?/ Wat het die botsings met die polisie behels? **S:** Waarom was die BPP 'n uitdaging vir segregasie en diskriminasie?
Paragraaf 5: Suksesse en uitdagings	**P:** Wat is die fokus van die paragaaf? **V:** Watter suksesse en uitdagings het SM gehad? **B:** Watter impak het dit op die SMB gehad? **S:** Waarom is hierdie suksesse en uitdagings belangrik?
Slot – beantwoord weer die vraag	

Vraestel 2:

Swartbewussynsbeweging	
Inleiding – analiseer die vraag	Verduidelik tot watter mate Steve Biko en die Swartbewussyn-filosofie swart mense geïnspireer het om hulleself in die 1960's en 1970's teen apartheid te bemagtig. Gebruik relevante historiese bewyse om jou argument te ondersteun.
Paragraaf 1: Agtergrond en Filosofie	**P:** Wat is die onderwerp van die paragraaf? **V:** Wanneer het die SBB begin?/ Waar het die begin?/ Wie was deel van die beweging? **B:** Waarom was die verbanning van die ANC en PAC belangrik vir die stigting van die SBB? Wat het die filosofie van SB behels?

	S: Waarom is die SBB dus belangrik?
Paragraaf 2: Biko en stigting van SASO	**P:** Wat was Biko se rol in SB? **V:** Wie was Biko?/ Watter organisasie het hy verlaat? **B:** Waarom is SASO gestig? **S:** Waarom het SASO mense geïnspireer om apartheid uit te daag?
Paragraaf 3: Mobilisering van organisasies	**P:** Wat was die rol van organisasies in die anti-apartheidstryd? **V:** Watter organisasies is gestig en wie was die lede van die organisasies? Hoe het die media hulle idees versprei? **B:** Wat was die regering se reaksie op lede van hierdie organisasies? **S:** Waarom het hierdie organisasie mense geïnspireer?
Paragraaf 4: Mobilisering van werkers en gemeenskap	**P:** Wat was die rol van werkers en die gemeenskap in die anti-apartheidstryd? **V:**Watter vakbond is gestig?/ Watter gemeenskapsorganisasies is gestig? **B:**Watter aktiwiteite het die vakbond geloods teen apartheid?/ Wat was die impak van die gemeenskapsorganisasies? **S:** Waarom het hierdie vorm van mobilisering mense bemagtig teen apartheid?
Paragraaf 5: Soweto-optog	**P:** Wat is die fokus van die paragraaf? **V:** Wanneer het die optog plaasgevind/ Wie was betrokke by die opstog?/ Wat het hulle geïnspireer? **B:** Wat was die gebeure van die optog? **S:** Waarom is die Soweto-optog belangrik as deel van SB?
Paragraaf 6: Nalatenskap	**P:** Wat is die fokus van die paragraaf? **V:** Wat is voorbeelde van die nalatenskap van SB? **B:** Watter rol het SB gespeel ten opsigte van die verbanning van die ANC en PAC? **S:** Waarom was SB belangrik?
Slot – beantwoord weer die vraag	

Die Koms van Demokrasie	
Inleiding – analiseer die vraag	Alhoewel die onderhandelingsproses met geweld geteister (versteur) is, was verskeie politieke partye gewillig om kompromieë aan te gaan (te skik) om in 1994 'n stewige grondslag vir 'n demokratiese Suid-Afrika te lê. Stem jy met hierdie stelling saam? Gebruik relevante historiese bewyse om jou argument te ondersteun.
Paragraaf 1: Parlementêre toespraak en Vrylating	**P:** Wat is die gebeurtenis wat onderhandelinge moontlik gemaak het? **V:** Wanneer is die parlementêre toespraak gehou en deur wie? **B:** Wat het die toespraak aangekondig? **S:** Waarom wys die gebeurtenis gewilligheid om te skik?
Paragraaf 2: Grootte Schuur en Pretoria Minute	**P:** Wat was die eerste twee ontmoetings tussen die ANC en NP? **V:** Wanneer en waar is die Minute opgestel?

	B: Wat het die minute behels? **S:** Waarom wys die minute gewilligheid om kompromieë aan te gaan?
Paragraaf 3: Insidente van geweld en Derde Mag	**P:** Wat het steeds onderhandelinge geteister? **V:** Watter gebeure van geweld het tydens onderhandelinge plaasgevind?/ Wie was betrokke by die insidente? **B:** Watter rol het die Derde Mag gespeel?/ Hoe is die Derde Mag hanteer? **S:** Waarom bewys die insidente van geweld dat partye steeds wou onderhandel?
Paragraaf 4: Kodesa 1 en versterking van mag	**P:** Wat was die eerste amptelike onderhandelinge? **V:** Wanneer het Kodesa 1 plaasgevind en waar? Wie was betrokke? **B:** Waaroor kon hulle nie ooreenstem nie? Wat was die Drie-party-alliansie?/ Wat het die referendum behels? **S:** Watter rol het die referendum en drie-party-alliansie gespeel om onderhandelinge voor te sit?
Paragraaf 5: Kodesa 2	**P:** Wat was die tweede amptelike onderhandelinge? **V:** Wanneer het Kodesa 2 plaasgevind en waar? Wie was betrokke? **B:** Waaroor kon hulle nie ooreenstem nie? **S:** Waarom was Kodesa 2 belangrik in die onderhandelingsproses?
Paragraaf 6: Skikkings word bereik – Rekord van verstandhouding en Sonsondergangsklousule	**P:** Wat het die probleme van Kodesa oorkom? **V:** Wie was betrokke by hierdie skikkings? **B:** Wat het die Rekord van Verstandhouding en Sonsondergangsklousule behels? **S:** Waarom wys hierdie skikkings dat partye gewillig was om kompromieë aan te gaan?
Paragraaf 7: Veelparty onderhandelinge en insidente van geweld	**P:** Wat was die nuwe vorm van onderhandelinge wat steeds deur geewld geteister is? **V:** Wanneer en waar het die Veelparty-onderhandelinge plaasgevind? Wie was betrokke? **B:** Watter insidente van geweld het onderhandelinge geteister?/ Watter impak het Chist Hani se moord gehad op onderhandelinge? **S:** Waarom is hierdie gebeure belangrik vir die vraag?
Paragraaf 8: Verkiesing	**P:** Wat het plaasgevind na die onderhandelinge? **V:** Wanneer het die verkiesing plaasgevind? Wie kon stem? **B:** Wie het die verkiesing gewen? **S:** Waarom is die gebeurtenis belangrik vir die vraag?
Slot – beantwoord weer die vraag	

Die Einde van die Koue Oorlog	
Inleiding – analiseer die vraag	Gorbachev se politieke en ekonomiese hervormings van die middel 1980's het tot die disintegrasie en val van die Sowjetunie, en eindelik, in 1991, tot die einde van die Koue

	Oorlog gelei. Bespreek hierdie stelling krities. Ondersteun jou argument met relevante historiese bewyse.
Paragraaf 1: Agtergrond – verswakking van ekonomie	**P:** Wat was 'n uitdaging vir Rusland? **V:** Wanneer het die Russiese ekonomie begin verswak? /Wat het die Russiese ekonomie verswak? **B:** Watter impak het dit op Gorbachev gehad? **S:** Waarom is dit belangrik vir die vraag?
Paragraaf 2: Gorbachev se leierskap	**P:** Wat het in die politiek plaasgevind in hierdie tydperk? **V:** Wanneer het Gorbachev leier geword?/ Wat was sy doelwitte vir die ekonomie? **B:** Waarom was dit 'n groot risiko vir hom? **S:** Waarom is dit belangrik vir die vraag?
Paragraaf 3: Glasnost	**P:** Wat was Gorbachev se eerste beleid? **V:** Wat het Glasnost beteken? **B:** Wat was die gevolge van Glasnost? **S:** Waarom is Glasnost belangrik in die disintegrasie van die Sowjetunie?
Paragraaf 4: Perestroika	**P:** Wat was Gorbachev se tweede beleid? **V:** Wat het Perestroika beteken? **B:** Wat was die gevolge van Perestroika? **S:** Waarom is Perestroika belangrik in die disintegrasie van die Sowjetunie?
Paragraaf 5: Teenkanting	**P:** Wat was die meerderheid reaksie op die nuwe beleide? **V:** Wie het gereageer op sy beleide? **B:** Wat was hulle reaksie en waarom het hulle so gereageer? **S:** Waarom sou die teenkanting bydra tot die disintegrasie van die Sowjetunie?
Paragraaf 6: Ander faktore	**P:** Wat het nog 'n rol gespeel in die disintegrasie van die Sowjetunie? **V:** Watter ander faktore het ook 'n rol gespeel in die disintegrasie van die Sowjetunie? **B:** Watter impak het die faktore op die Sowjetunie gehad? **S:** Waarom sou die faktore bydra tot die disintegrasie van die Sowjetunie?
Slot – beantwoord weer die vraag	

Die Einde van die Koue Oorlog	
Inleiding – analiseer die vraag	Verduidelik tot watter mate die ingrypende hervormings wat Gorbachev in die 1980's ingestel het die Sowjetunie polities en ekonomies beïnvloed het, en terselfdertyd tot politieke veranderinge in Suid-Afrika gelei het. Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.
Paragraaf 1: Agtergrond – verswakking van ekonomie	**P:** Wat was die toestande in Rusland? **V:** Wanneer het die Russiese ekonomie begin verswak? /Wat het die Russiese ekonomie verswak? **B:** Watter impak het dit op Gorbachev gehad? **S:** Waarom is dit belangrik vir die vraag?

Paragraaf 2: Gorbachev se beleide en einde van die Koue Oorlog	**P:** Watter beleide het Gorbachev ingestel? **V:** Wat het die beleide behels? **B:** Wat was die gevolge van die beleide vir Rusland?/ Watter impak het die val van die Berlynse Muur op Rusland gehad? **S:** Waarom is dit belangrik vir die vraag?
Paragraaf 3: Impak op die NP	**P:** Wat was die regerende party wat deur Rusland se beleide geraak is? **V:** Wat het die impak op die NP behels? **B:** Wat was die gevolge daarvan vir die NP? **S:** Waarom is die impak op die NP belangrik vir Suid-Afrika?
Paragraaf 4: Impak op die ANC	**P:** Wat was die anti-apartheidsorganisasie wat ook geraak is deur Rusland se beleide? **V:** Wat was die impak op die ANC? **B:** Wat was die gevolge vir die ANC? **S:** Waarom is die impak op die ANC belangrik vir Suid-Afrika?
Paragraaf 5: Rol van Angola en Namibië	**P:** Wat was die ander twee lande wat ook 'n impak gehad het op Suid-Afrika? **V:** Wat het gebeur by Cuito Cuanavale?/ Wat het gebeur in Namibië **B:** Wat was die impak hiervan op Suid-Afrika? **S:** Waarom sou die gebeure bydra tot veranderinge in Suid-Afrika?
Paragraaf 6: Onderhandelinge na verkiesing	**P:** Wat het die einde van apartheid meegebring? **V:** Wat het die onderhandelinge behels?/ Wat het by die verkiesing van 1994 gebeur? **B:** Wat was die impak van Russiese veranderinge op Suid-Afrika? **S:** Waarom sou die faktore bydra tot veranderinge in Suid-Afrika?
Slot – beantwoord weer die vraag	